

Jaarverslag Slot Zuylen 2017

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Doelstelling, missie en visie	3
1. Inleiding	5
2. Presentatie	7
3. Evenementen	11
4. PR en communicatie	13
5. Behoud en beheer	18
6. Museum Slot Zuylen	20
7. Tuin en Moestuin	25
8. Organisatie	27
9. Financiën	31

Voorwoord

In het jaar 2017 moest de opgaande lijn, die in 2016 was ingezet verder worden doorgezet. De groei van bezoekersaantallen en de inzet van meer publiciteit zouden de gewenste resultaten moeten opleveren. Dit betekende zeker op financieel gebied extra uitdagingen. Dankzij de enorme inzet van het voltallige team en vrijwilligers kon de gemaakte omslag worden voortgezet en zien wij opnieuw terug op een jaar van hard werken met een positief resultaat.

In 2017 is Slot Zuylen aangesloten bij het landelijke thema **100 jaar De Stijl**; Gerrit Rietveld ontwierp zijn eerste meubels, een tafel met drie stoelen, voor het Slot. Naast de Rietveld themarondleiding waren deze meubels eenmaal per dag tijdens de zomermaanden te bezichtigen in het Poortgebouw. Mede door de inzet van een ervaren marketeer, opnieuw via de Stichting Samenwerkende Kastelen, is dit voor velen verrassende thema met succes breed onder de aandacht van het publiek gebracht.

Aan het eind van 2017 heeft het project ter verbetering van de PR en Communicatie door de inzet van bureau Wit Communicatie een Communicatieplan opgeleverd, met als resultaat een praktische handleiding voor de komende jaren. Maar ook de ruimere openstelling van museum, museumcafé en tuin heeft een positief effect gehad en geleid tot toename van het aantal bezoekers en daarmee samengaannde inkomsten.

De mogelijkheden voor het Museumcafé en de gehele exploitatie van het Koetshuis zijn verder verbeterd waardoor meer uiteenlopende groepen, zowel zakelijk als particulier van de ruimte gebruik hebben gemaakt. Het ziet er mede daardoor naar uit dat de toename van het aantal bezoekers voor museum, tuin en koetshuis zich in 2018 voort zal zetten.

Lucile van Tuyll van Serooskerken, voorzitter

Doelstelling, missie en visie

Doelstelling

Het statutaire doel van de Stichting was en is: Het Kasteelmuseum Slot Zuylen tot in lengte van dagen ter plaatse en ongeschonden voor Nederland te bewaren als historisch monument en natuurreserveaat. Dat strekt zich ook uit tot datgene wat te maken heeft met de families die er gewoond hebben.

Om het complex mede in stand te houden ging de stichting de verplichting aan om het hoofdgebouw en het park ter bezichtiging open te stellen voor het publiek.

Als uitgangspunten voor het formuleren van de missie en visie gelden onder meer: de waarde van de collectie in alle opzichten, het verbindende karakter dat Slot Zuylen heeft voor bezoeker en omgeving, de educatieve waarde van het monument en zijn geschiedenis, de belevingswaarde die het heeft voor de bezoeker en ook het Slot als economische drager voor de omgeving.

Missie

Stichting Slot Zuylen wil zoveel mogelijk mensen verbinden met de bijzondere cultuurhistorische waarde en de actuele betekenis van het ensemble en de directe omgeving. Daartoe zal zij het ensemble presenteren, beheren en behouden om het in goede staat over te dragen aan toekomstige generaties.

Visie

Slot Zuylen is authentiek.

Slot Zuylen heeft een authentieke collectie met veel voorwerpen van grote kunst- en cultuurhistorische waarde. Deze collectie is historisch verbonden met het huis en de tuin en vertelt het verhaal van de bewoners, het omliggende landschap aan de Vecht en de eeuwenlange relatie met het dorp Oud-Zuilen, dat bij het Slot hoorde.

Slot Zuylen verbindt erfgoed en landschap.

Slot Zuylen is onderdeel van grotere culturele, cultuurhistorische en ruimtelijke verbanden, waaronder De Vecht en De Nieuwe Hollandse Waterlinie, en wil daarin een eigen en toonaangevende rol vervullen. Slot Zuylen spant zich in voor bescherming en gepaste ontwikkeling en openstelling van het grotere gebied rondom het ensemble.

Slot Zuylen is gastvrij.

Slot Zuylen wil een aanbod creëren dat openstaat voor iedereen en dat aantrekkelijk is voor velen en dat uitnodigend is voor herhaalde bezoeken van verschillende aard. Slot Zuylen wil gastvrij zijn voor bezoekers, samenwerkingspartners, klanten en sponsors en hen vanuit het ensemble meerwaarde bieden.

Slot Zuylen nodigt uit tot overpeinzing

Slot Zuylen beschouwt permanente ontwikkeling vanuit het ensemble als een noodzakelijke en een uitdagende opdracht. Met behulp van het ensemble, i.e. het huis, de bijgebouwen, de tuin, de collectie en het gedachtegoed van Belle van Zuylen wil Slot Zuylen actuele maatschappelijke thema's aan de orde stellen en een inspirerende omgeving creëren die uitdaagt tot overpeinzing.

Bestuur

Drs. L.A.C. barones van Tuyll van Serooskerken, voorzitter

Mr H. H. Schotanus à Steringa Idzerda, penningmeester

De heer. J. A. van den Broek, secretaris

Dr. R. E. De Bruin

Drs. J.W. Verkroost

1. Inleiding

Tot eind 2014 onderging Slot Zuylen de afgelopen jaren vele veranderingen zoals restauraties en de herbestemming van het voormalig Koetshuis. Dit laatste was de meest ingrijpende: de herbestemming en de ingebruikneming van het voormalig Koetshuis als informatiecentrum annex museumcafé.

Vanwege alle veranderingen, de verruiming van de openingstijden in 2017 en daardoor verzwaring van de taken voor het personeel werd besloten dat 2017 een jaar van optimalisering van de bestaande mogelijkheden zou worden en dat nieuwe projecten zullen worden ontwikkeld in de periode daaropvolgend.

Administratie

In 2014 nam Slot Zuylen een nieuw boekhoudsysteem in gebruik. Samen met het toenmalige administratiekantoor is hard gewerkt om dit systeem voor Slot Zuylen passend te maken. Eind 2016 was dit proces zover gevorderd dat het bestuur besloot het in eigen hand te nemen en zonder de assistentie van het administratiekantoor verder te gaan.

In 2017 is ertoe overgegaan om gebruik te maken van de diensten van een administrateur/boekhouder. Samen met hem is het systeem nog verder uitgewerkt en transparanter gemaakt. Dit komt de verwerking van gegevens door de accountant ten goede.

Tevens werd aan het einde van 2017 besloten ook over te gaan naar een ander accountantskantoor.

Verruiming openingstijden

Nadat in 2016 de openingstijden waren verruimd, zodat in het hoogseizoen (april tot en met oktober) het museum alleen de maandagen voor bezoekers is gesloten (uitzonderingen daargelaten indien de verhuur van ruimtes voor evenementen aan de orde is) en dat ook in het laagseizoen (november tot april) het Slot voor het publiek geopend is, volgde een jaar van gewenning. Hoewel de werkdruk hierdoor werd vergroot, nam het bezoekersaantal verheugend toe.

Meerjarensubsidie

De Provincie Utrecht voerde in 2016 voor culturele en erfgoedinstellingen per 2017 een meerjarensubsidie in. Deze subsidie, indien verleend, strekt zich uit over de jaren 2017 tot en met 2020. De meerjarige beschikking voor Slot Zuylen is in 2017 gegeven.

Bezoekersaantallen	2017	2016	2015
Museumbezoek volwassenen en kinderen	14.000	12.800	8.100
Tuindagen (incl Lichtjesavond, Herfstdag)	3.000	1.700	2.500
Tuinbezoek	1.250	1.400	2.500
Eigen culturele verhuur	800	1.400	1.750
Zakelijke verhuur (incl huwelijken)	4.600	4.500	3.900
Totaal	23.650	21.800	18.750

Het overzicht bevat afgeronde getallen.

Het totaal aantal bezoekers is wederom gestegen in vergelijking met voorgaande jaren, terwijl het aantal huwelijken (en huwelijksgasten) gelukkig weer toenam in vergelijking met 2015 en 2016.

2. Presentatie

2.1 Rondleidingen

Slot Zuylen kan alleen door middel van een rondleiding worden bezocht. Op zondagmiddag is om 14.00 uur een speciale gezinsrondleiding, afgestemd op kinderen van 6 tot 10 jaar.

Tijdens de Lichtjesavond in september is het Slot bij uitzondering vrij toegankelijk. In iedere ruimte staat dan een gids die informatie kan geven en die tevens de rol van suppoost vervult. De Lichtjesavond in 2017 heeft meer dan in andere jaren veel publiek getrokken (ongeveer 1.100 bezoekers, 2016 ongeveer 800). Ieder kind krijgt bij aanvang een lampion met daarin een led-lichtje. Het is een feeëriek gezicht om al die lichtjes door het donker in de tuin te zien dansen.

Voor de schooljeugd zijn aparte arrangementen ontwikkeld. Het programma 'Schrijven met Belle' is een interactief lesprogramma waarmee kinderen kennis kunnen maken met de leefwereld van een historisch personage, in dit geval Belle van Zuylen. Zij verdiepen zich in de leefgewoonten van die tijd en maken een geschreven zelfportret. In 2017 ontving Slot Zuylen 1.031 scholieren uit het basisonderwijs in de regio.

Op aanvraag kunnen bezoekers een rondleiding in de tuin reserveren. In totaal werden 26 rondleidingen door de tuin verzorgd.

Traditiegetrouw vonden in december de speciale Eindejaar-rondleidingen plaats. De combinatie van de sfeervolle verlichting en de kerstversiering in het Slot, het kerstverhaal dat aan het eind van de rondleiding wordt verteld en de glühwein of warme chocolademelk ter afsluiting, blijkt ieder jaar weer een succesformule te zijn. Net zoals in voorgaande jaren waren de rondleidingen snel volgeboekt.

2.2 Zakelijke en particuliere verhuur

In het voormalig Koetshuis zijn het Museumcafé, de Bovenzaal, het kantoor en het informatiecentrum *het Land van Zuylen* gevestigd. In 2017 werden in het Koetshuis verbeteringen doorgevoerd die de sfeer in de ruimtes ten goede kwam.

Zeker bij zakelijke verhuur is het van belang dat er goede digitale verbindingen zijn. Dat geldt voor zowel het Slot als voor het Koetshuis. Plannen om tot verbetering van de ICT-omgeving te komen waren al eerder ontwikkeld maar tot halverwege 2017 was er nog geen zicht op voortgang in de ontwikkelingen. Gelukkig kon in het najaar van 2017 het overleg starten tussen de Stichting Slot Zuylen en de gemeente Stichtse Vecht (waar Oud Zuilen onder valt) waardoor de ontwikkelingen een hoopvol beeld geven. Indien ook meerdere potentiële gebruikers in de nabije omgeving van het Slot bereid gevonden kunnen worden om mee te doen, kan dit alleen maar bevorderend werken.

Bij de zakelijke als ook de particuliere verhuur worden aan de gasten zoveel mogelijk aantrekkelijke arrangementen geboden, een verhuur of een huwelijk worden veelal gecombineerd met een rondleiding door het museum en / of de tuin. Het Museumcafé wordt steeds vaker bezocht om voorafgaand aan een rondleiding een kopje koffie of thee met een huisgemaakt taartje te nuttigen, maar wordt ook steeds vaker bezocht door wandelaars en fietsers. Na de huwelijksluiting is het Museumcafé, naast het Slot, ook een geliefde locatie voor het bruidspaar om de gasten op bruidstaart en champagne te trakteren. De ontvangsten werden, als het maar enigszins mogelijk was, in eigen beheer verzorgd. Dit wordt door de gasten hoog gewaardeerd.

Er was veel lof voor de eigen catering van Slot Zuylen. Samen met een aantal vrijwilligers ontwikkelde de bedrijfsleider horeca een speciaal aanbod van lunchgerechten en huisgemaakt gebak dat gretig aftrek vond.

2.3 Arrangementen

Er zijn speciale arrangementen ontwikkeld voor de particuliere verhuur. Daarbij is een eenvoudige, een luxe lunch of high tea gecombineerd met een rondleiding in het Slot of in de tuin mogelijk. Met name de lunch-arrangementen voor groepen van ca. 30 personen waren in trek. Aan de arrangementen is ook een huwelijksreceptie toegevoegd.

Met de medewerking van een bekende Utrechtse rederij werd een vaartocht toegevoegd aan de lijst van arrangementen.

2.4 Kwaliteit

Dankzij het Museumcafé is niet alleen meer ruimte gerealiseerd dan voorheen (tot 2014 was er alleen de theeschenkerij in het Slot), ook de kwaliteit van het aanbod is aanzienlijk verhoogd.

Veel producten komen uit de eigen moestuin. De vrijwilliger-coördinator van de moestuin bepaalt samen met de Manager Horeca welke groenten, kruiden en fruit voor de keuken van het Koetshuis worden verbouwd. Een deel van deze opbrengst wordt ook verkocht in de eigen winkel.

Helaas heeft Slot Zuylen geen vergunning voor een terras bij het Koetshuis. Bezoekers kunnen wel op het terras van het Slot terecht.

2.5 Huwelijksceremonie

Slot Zuylen heeft sinds 1987 de status van 'Huis der Gemeente' (gemeente Stichtse Vecht), zodat in het Slot huwelijken kunnen worden voltrokken.

Halverwege 2016 werd in overleg met de gemeente besloten om alle dagen van de week, dus ook op zondag huwelijksvoltrekkingen te laten plaatsvinden (m.u.v. de

maanden juli en augustus). Ook is het mogelijk 's avonds te trouwen. In 2017 nam het aantal huwelijken merkbaar toe.

2.6 Kinderen

Slot Zuylen vindt het belangrijk dat kinderen op jonge leeftijd in aanraking komen met erfgoed en natuur. Daarom organiseert Slot Zuylen bij grote evenementen, zoals de Tuindagen en Herfstdag, ook een activiteit specifiek voor kinderen. Ook werden in 2017 opnieuw gezinsrondleidingen en speciale kinderactiviteiten aangeboden, zoals het mogelijk maken van verjaardagsfeestjes .

Op 19 november vond de traditionele theatervoorstelling voor kinderen plaats. Ditmaal kwam Jacobus Wieman met zijn poppentheater. De voorstelling 'Ridder Clap van Rammelsteijn' gaat over een ridder die is afgebeeld op een schilderij. Deze ridder stapt op een goede dag uit zijn lijst en helpt een klein jongetje tegen zijn pesterige oudere broers. De voorstelling is gebaseerd op een boek uit 1946 dat in 2015 is heruitgegeven met de oorspronkelijke tekeningen. Het boek is in de Museumwinkel van Slot Zuylen te koop.

In samenwerking met Slot Zuylen organiseerde Rita Dekker in 2017 weer een aantal leuke verjaardagsfeestjes. De jarige wordt door haar altijd extra in het zonnetje gezet en zij heeft daarbij oog voor specifieke en persoonlijke wensen. Bij het versieren van cupcakes weet zij de kinderen altijd goed te enthousiasmeren. Daarnaast zijn er mogelijkheden om speciale workshops te volgen. Totaal werden in 2017 een 18-tal verjaardagen gevierd.

2.7 Informatiecentrum Land van Zuylen

In het Koetshuis is in de ruimte naast het Museumcafé een Informatiecentrum ingericht. Hier kan het publiek informatie krijgen over de directe omgeving van het Slot, met name over de ontwikkeling hiervan gedurende de eeuwen in de vorm van een duidelijke en aantrekkelijke film. Deze film wordt vertoond in samenhang met het verhaal dat rond de familie van Tuyll van Serooskerken en Belle van Zuylen in het Museum wordt verteld.

In tien minuten ervaart de bezoeker hoe Slot Zuylen werd ingesloten door de stedelijke bebouwing, de autowegen, de spoorlijn en het kanaal: van middenin het platteland naar middenin de stad. Ook wordt de verbouwing van het Slot in de 18de eeuw virtueel zichtbaar gemaakt. Deze presentatie is een prima introductie voorafgaand aan de rondleiding door het museum.

Centraal in deze ruimte staat een viertal touchscreens die toegang geven tot drie informatiebronnen: de 'groeikaart', die de ontwikkeling van Slot Zuylen en zijn omgeving vertelt vanaf de Middeleeuwen tot nu, toeristische informatie en de erfgoed game 'Het mandje van de barones'.

Geïnspireerd door het portret dat Hendrick Bloemaert in 1670 schilderde van Hendrik Jacob baron van Tuyll van Serooskerken die in 1665 Slot Zuylen in bezit kreeg, is er

een sprekend portret te beluisteren en te bekijken, waarin een acteur baron Hendrick Jacob uitbeeldt die de bezoeker vertelt over zijn landgoed.

Kinderen van 6 tot 12 kunnen de game 'Het mandje van de barones' als papieren speurtocht of als digitale game spelen. Zij moeten in de directe omgeving van het Koetshuis naar gezonde producten zoeken en zo het mandje vullen voor de zieke knecht. Het spel refereert aan een oud gebruik – de barones bracht persoonlijk voedsel naar zieke bedienden - en leert de kinderen hoe het Slot en de omgeving van elkaar afhankelijk waren en hoe zelfvoorzienend een buitenplaats was.

3. Evenementen

De concerten in 2017 werden mogelijk gemaakt door de Vereniging Vrienden van Slot Zuylen.

- Van 22 april tot en met 24 september 2017 was in Slot Zuylen de thematentoonstelling 'Rietveld in Slot Zuylen, Vernieuwing aan de Vecht' te bezoeken. De architect Gerrit Rietveld was van oorsprong meubelmaker en is zijn carrière in het begin van de 20e eeuw in Slot Zuylen begonnen. De tentoonstelling was opgezet in het kader van het Jaar van De Stijl, in samenwerking met andere musea. Omdat in het Poortgebouw van Slot Zuylen de eerste meubels van Rietveld staan, werd als uitzondering het publiek de mogelijkheid gegeven ook het Poortgebouw te bezoeken tijdens speciale rondleidingen. In het slot waren Rietveldmeubels uit eigen collectie én uit bezit van bruikleengevers te bewonderen
- Zondag 29 januari : het traditionele 'Snertconcert'. De bezoekers genoten van de heerlijke zelfgemaakte erwtensoep. Het concert werd gegeven door 'Maalstroom & The Lasses', met Schotse en Ierse folk.
- Zondag 12 maart
Op deze zondag was er het traditionele High Tea-concert. Twee zangeressen, begeleid door theorbe, luit en viola da gamba, brachten Engelse en Italiaanse liederen uit de 16^e en 17^e eeuw ten gehore.
- Gedurende de maanden februari, maart en april, dus gedeeltelijk tijdens de wintersluiting van het Slot, was het mogelijk om onder leiding door de tuin te wandelen om de grote hoeveelheid bloeiende stinzenplanten te bewonderen. Een bijzonder gezicht in de lente.
- Zondag 7 mei vond het Verdureconcert plaats. Het gezelschap 'Salon Huizinga' speelde 19^e-eeuwse salonmuziek. Femke en Pepijn Huizinga en hun partners speelden op historische instrumenten.
- Op 3, 4 en 5 juni hield Slot Zuylen weer de *Open Kasten Dagen* met een kijkje in de kasten die anders gesloten zijn. Deze dagen vallen altijd samen met de traditionele landelijke 'Dag van het Kasteel'. Evenals voorgaande jaren trok deze dag weer veel bezoekers, die geïnteresseerd naar de inhoud van de kasten en bijbehorende verhalen keken en luisterden.
- De Tuindagen vonden plaats in het weekend van 27 en 28 mei. De bezoekers konden bij de vele kraampjes weer volop genieten van en informatie krijgen over een grote hoeveelheid aan uiteenlopende producten .

- Lezingen: op 15 juni vond in het kader van de thematentoonstelling ‘Rietveld in Slot Zuylen, Vernieuwing aan de Vecht’ een lezingenmiddag plaats met specialisten op het gebied van Rietveld en De Stijl. De lezingen richtten zich op de vroege ontwerpen van Rietveld en de invloed daarvan op latere werken.
- Zondag 20 augustus, tijdens het Tuindiner, kon men zich te goed doen aan heerlijke gerechten en drankjes. Ongeveer 60 gasten zaten aan gezellig gedekte tafels en genoten van biologische hapjes. Twee zangeressen brachten een muzikale omlijsting ten gehore.
- Tijdens Open Monumentendag, op zaterdag 9 september, trok Slot Zuylen ook in 2017 weer veel bezoekers. In het kader van het landelijk thema ‘Boeren, Burgers en Buitenlui, de verbinding tussen Stad en Platteland’, was in Slot Zuylen de nadruk gelegd op de verhouding tussen het Slot en de directe omgeving.
- Tijdens de Lichtjesavond op zaterdag 16 september waren tuin en park weer sprookjesachtig verlicht. Elk jaar geniet dit schouwspel grote belangstelling. Dit jaar kwam hier een overweldigend aantal bezoekers, ongeveer 1100 op af, weer meer dan in 2016.
- De Herfstdag op 1 oktober trok ook dit jaar weer veel bezoekers. Fruit en struiken, planten en andere tuinzaken verwisselden deze dag weer van eigenaar.
- Ter afsluiting van het seizoen vond op zondag 29 oktober 2017 de ‘Belle-Dag’ plaats, met speciale Belle-rondleidingen door het kasteel. Daarnaast kon men ’s morgens een lezing bijwonen over feministes avant la lettre door Cato van Aa, gebaseerd op haar boek Fameuze dames, de positie van vrouwen in historisch perspectief. ’s Middags was er een concert te beluisteren met 18^e-eeuwse muziek waaronder een klavecimbelsonate van de hand van Belle van Zuylen zelf.
- Op zondag 27 november genoten veel kinderen en hun (groot)ouders van de ‘kindervoorstelling Ridder Clap van Rammelsteijn’ gespeeld door Jacobus Wieman (zie hierboven).
- De Eindejaarsrondleidingen op 28, 29 en 30 december werden – zoals gebruikelijk – goed bezocht. Bezoekers konden weer genieten van de rondleidingen door het Slot in kerstsfeer, afgesloten met een passend verhaal onder de kerstboom in de Gobelinzaal. In het Museumcafé kon men na afloop nog genieten van een beker Glühwein of warme chocolademelk.

4. PR en communicatie

4.1 Samenwerking SSK

Om vijf Utrechtse kasteelmusea gezamenlijk in de markt te zetten heeft de Stichting Samenwerkende Kastelen (SSK) tijdelijk een adviseur Marketing & Programmering aangesteld. Deze marketeer, Marily Dirks, verdeelde haar tijd over de kastelen Slot Zuylen, Kasteel Amerongen, Kasteel de Haar, Museum Oud Amelisweerd en Huis Doorn. Zij coördineerde gezamenlijke marketingactiviteiten en kocht advertenties en producten in zoals radiospots en exposure op mediakanalen als MuseumTV.

4.2 Externe marketeer voor lancering thema-presentatie

Om de thema-presentatie 'Rietveld in Slot Zuylen, vernieuwing aan de Vecht' in de markt te zetten heeft Slot Zuylen met financiële steun vanuit SSK de hulp ingeroepen van marketeer Marije Lieuwens. De Rietveld presentatie was onderdeel van het hoofdprogramma van het themajaar 'Mondriaan to Dutch Design', dat in 2017 werd georganiseerd ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de kunststroming De Stijl. Voor de viering van dit landelijke themajaar hadden Utrecht en Amersfoort de krachten gebundeld en gezamenlijk een veelzijdig programma georganiseerd. Alle activiteiten en tentoonstellingen waren te vinden op www.destijlutrechtamersfoort.nl.

Marije Lieuwens heeft zich toegelegd op het ontwikkelen van middelen voor de thema-presentatie, zoals het campagnebeeld, flyer en poster. Daarnaast heeft zij landelijke en lokale pers benaderd, een impuls gegeven aan de social media accounts van Slot Zuylen en tips gegeven om online-marketing beter in te zetten.

Als advies geeft Marije Lieuwens mee om in de toekomst minder in print advertenties te investeren, maar juist meer in het vergroten van de eigen achterban op social media. Door te investeren in social media vergroot je de onafhankelijke positie ten opzichte van adverteerders. Het beheer van social media kanalen moet men volgens haar niet onderschatten, het kost veel tijd en dus geld om creatieve en pakkende berichten op Facebook, Instagram en Twitter te zetten.

4.3 Wit Communicatie

Slot Zuylen heeft in 2017 een strategisch communicatiebureau, Wit Communicatie uit Amsterdam, ingeschakeld met het verzoek een strategisch marketingcommunicatieplan te schrijven waarin zij onder andere advies uitbrengt

over hoe Slot Zuylen zichtbaarder kan worden voor haar doelgroep(en). Ook deze kosten werden vanuit SSK gefinancierd.

Het advies van Wit Communicatie komt neer op het volgende: alle activiteiten moeten bijdragen aan het verhaal dat je als organisatie wilt vertellen en wilt overbrengen. De kern van het verhaal wordt in een zogenaamd 'message house' gevat. Slot Zuylen laat de bezoeker het dagelijks leven op een kasteel beleven. Dat gebeurt door drie kernthema's: het verhaal over het Ensemble (te weten het familiekasteel, de tuin en de collectie), het verhaal over Belle van Zuylen en andere kasteelvrouwen van Slot Zuylen (nadruk op feminisme en het adellijk gezin) en het verhaal over het kasteel in samenhang met het dorp Oud-Zuilen en de omgeving (hierbij veel aandacht voor duurzaamheid en saamhorigheid). Alle thema's die worden uitgewerkt moeten passen in het Message Housebeeld. Dat betekent ook niet te veel buiten deze lijn werken, maar streven naar een eenvoudige en duidelijke lijn met betrekking tot evenementen, tentoonstellingen en alle andere uitingen.

Bureau Wit Communicatie heeft gesprekken gevoerd met medewerkers van Slot Zuylen en gegevens verzameld op basis waarvan het marketingcommunicatieplan is geschreven. Een van de zaken die hierin naar voren kwam was het meer aandacht besteden aan gezinnen met kinderen, al zijn zij niet de primaire doelgroep.

Het bureau heeft Slot Zuylen op locatie ondersteund en geadviseerd met betrekking tot het gebruik van SmartPR, het effectief inzetten van social media en Google Grants en verbeteren van de website. Minstens zo belangrijk is het verkrijgen van inzicht in de resultaten van deze middelen door analyses uit te voeren, de zogenaamde quickscans. Ook hebben zij voor het jaar 2018 alvast suggesties gedaan voor inhoud op de social media accounts en de website. Daarvoor is een content kalender aangemaakt voor het hele jaar.

4.4 Adverteren

Slot Zuylen heeft in 2017 met betrekking tot de themapresentatie 'Rietveld in Slot Zuylen' betaalde advertenties geplaatst in onder andere DUIC (de Utrechtse Internet Courant), waarvan ook een papieren versie wordt verspreid, de Oud Utrechter en de UitAgenda Utrecht.

4.5 Partnerplan

In 2017 was Slot Zuylen opnieuw betalend partner van Toerisme Utrecht. Voor een vast bedrag per jaar maakt Slot Zuylen gebruik van de mediakanalen van Toerisme Utrecht, waaronder de website www.bezoek-utrecht.nl, Facebook, Twitter en een

mobiele app met toeristische informatie. Eenzelfde samenwerking heeft Slot Zuylen met RBT Gooi & Vecht.

4.6 Free publicity

Mede dankzij de inzet van de externe marketeer kreeg Slot Zuylen gratis publiciteit m.b.t het thema Rietveld in Slot Zuylen in het Financieel Dagblad met een redactioneel stuk getiteld 'Rietveld Oude Stijl' (13/05/2017), in DUIC een uitgebreid artikel 'Het geheim van het poortgebouw: Gerrit Rietveld op Slot Zuylen' (Mariëlle Beukers, 05/06/2017), in het AD| Utrecht 'Vroegste werk Rietveld voor het eerst te zien' (Peter van de Vusse, 20/0/17) en in Trouw 'Spelen op een neogotische Rietveld'(Maaïke Homan, 21/04/2017). Deze artikelen verschenen ook online.

Slot Zuylen verstuurt voor elk evenement en alle activiteiten persberichten naar landelijke en lokale media. In de lokale uitgaven zoals AD Utrecht, Utrecht Dichtbij, de VAR , de Vechtstroom worden deze met regelmaat geplaatst.

Online werd het persbericht 'Rietveld in Slot Zuylen' goed opgepikt door websites als www.utrechtaltijd.nl , www.adelinnederland.nl, www.rtvstichtsevecht.nl en www.skbl.nl.

Op het internet bestaan nog andere mogelijkheden op het gebied van free publicity. Op circa 30 verschillende websites is het mogelijk om agenda-items toe te voegen voor evenementen en activiteiten. Voorbeelden hiervan zijn www.uitvandaag.nl, www.cultuurutrecht.nl en www.zoiszuilen.nl.

Slot Zuylen stond in 2017 alweer voor de vijfde keer op rij in De Nederlandse Museum Agenda.

4.7 Website

Slot Zuylen heeft een eigen website (www.slotzuylen.nl) met daarop alle evenementen, activiteiten, achtergronden, bedrijfsinformatie en nieuws van Slot Zuylen. Bezoekers kunnen via de website contact zoeken met de organisatie en zich inschrijven voor de digitale nieuwsbrief 'Slot Zuylen Nieuws' en ongeveer eens per twee tot drie maanden wordt verzonden.

4.8 Social media

Voor PR-doeleinden maakt Slot Zuylen ook gebruik van social media, zoals een Twitter-account, een Facebook-pagina. Sinds juni 2016 heeft Slot Zuylen ook een eigen Instagram pagina. Instagram is een mobiele app waarmee foto's kunnen

worden geplaatst met een korte tekst. Deze worden internationaal bekeken en geliket. Op alle drie de social media kanalen worden evenementen, activiteiten en nieuws van Slot Zuylen gedeeld met volgers. Op Twitter heeft Slot Zuylen eind 2017 bijna 1028 volgers (een groei van 128 ten opzichte van begin het jaar), op Instagram is het aantal volgens meer dan verdubbeld van 220 naar 517 volgers.

Het aantal volgers op onze Facebook-pagina blijft gestaag doorgroeien; van 1320 volgers eind 2016 naar 1692 eind 2017. De volgers zijn actief en betrokken, ze sturen bijvoorbeeld berichten door naar hun vrienden en schrijven recensies. In de meeste gevallen (90%!) zijn de recensies zeer positief en wordt een bezoek aan Slot Zuylen gewaardeerd met 4 of 5 sterren van een maximale score van 5 sterren.

9 februari 2017

Oudheidkundig Genootschap Niftarlake wordt altijd bijzonder gastvrij ontvangen! Fijn dat we kunnen genieten van de prachtige gobelinzaal. Zo komen de onderwerpen van onze sprekers nog meer tot hun recht.

3 september 2017

“Ik wist niet dat er zoveel te vertellen was over dit slot! Ik heb genoten van de rondleiding (top!) afgelopen vrijdag, van de mooie tuin, heerlijke lunch en prachtige ligging!”

6 november 2017

“Ik hou ervan als er mooie verhalen en weetjes over een kasteel of museum worden verteld door een gids. Gisteren een fijne rondleiding gehad met een bevlogen gids in Slot Zuylen. Wat mooi en fijn dat alles bewaard is gebleven. En dat we dan ook nog met de klanken van mooie klassieke muziek door het Slot lopen (repetitie voor een concert diezelfde middag), dat maakt het helemaal af. Een aanrader om Slot Zuylen te bezoeken!”

4.9 Drukwerk

Flyers en posters werden voornamelijk verspreid in de regio, bij VVV's, collega-musea, bibliotheken, gemeentelijke instanties en culturele instellingen.

4.10 Google Grants en Google AdWords

Google Adwords is het advertentieprogramma van Google waarmee non-profit organisaties advertenties in Google kunnen laten verschijnen in de lijst met 'gesponsorde koppelingen'. Slot Zuylen heeft hiervoor bij Google de Google Grant aangevraagd en gekregen. Deze Google Grant is bedoeld voor organisaties met een

ANBI status en geeft de mogelijkheid om een Adwords campagne te draaien voor maximaal €10.000,- per maand aan mediabudget.

Adverteren gebeurt bij Google Adwords op zoekwoorden. Zodra een gebruiker van een Google een zoekwoord intypt waarop Slot Zuylen adverteert dan wordt deze advertentie getoond.

Het aanmaken van de AdWords campagnes en het analyseren van de resultaten wordt uitbesteed aan een extern bureau genaamd INTK. Dit wordt betaald vanuit het budget van de SSK.

11. Bezoekersonderzoek

Uit het budget van de SSK wordt ook een bezoekersonderzoek uitgevoerd, gefaciliteerd door een extern bureau, Hendrik Beerda Brand Consultancy. Dit onderzoek heeft als doel duidelijk te maken wie de bezoekers van Slot Zuylen zijn en hoe deze het bezoek aan het kasteel, haar faciliteiten en evenementen/activiteiten waarderen. Uit het onderzoek kunnen verbeterpunten naar voren komen en de resultaten van Slot Zuylen worden vergeleken met die van soortgelijke organisaties. Slot Zuylen vraagt bezoekers om hun e-mailadres achter te laten, zij ontvangen dan vervolgens via de mail de enquête om in te vullen.

5. Behoud en beheer

5.1 Gebouwen

Hoofdgebouw

De firma Van Vredendaal verrichtte ook dit jaar weer enkele reparaties en onderhoud aan het hoofdgebouw en de beheerderswoning. Het betrof vooral het herstel door middel van uithakken en voegen van het metselwerk en loodgieterswerk. Daarnaast werden enkele herstelwerkzaamheden aan en in het Poortgebouw verricht, mede in het kader van het openstellen van dit deel van Slot Zuylen in verband met de Rietveld presentatie.

Het besluit werd genomen tot de herinrichting van de kelders en de begane grond van het Slot, gevolgd door een inspectie en het maken van een concrete opzet voor de verbetering en herbestemming hiervan.

5.2 Diverse zaken betreffende beheer

5.2.1 Veiligheid

Een aantal nieuwe medewerkers kreeg een BHV-opleiding en bestaande BHV-ers volgden een herhalingscursus.

De brandmeldinstallatie wordt iedere maand getest door de beheerder en assistent die een speciale cursus voor de bediening volgden. Bij inspectie van de brandmeldinstallatie bleek dat er geen detectie was in twee torenkamers. Volgens het Programma van Eisen van de verzekeraar moeten alle ruimtes worden beveiligd. Bij een volgende inspectie werd dit aantal verhoogd naar 13 niet beveiligde ruimtes. Een contra inspectie werd aangevraagd

Voor de parkeerplaats, nog steeds onderhevig aan inbraken, werd medio 2017 nieuwe verlichting aangeschaft en geplaatst. Hiermee wordt beoogd het aantal inbraken in geparkeerde auto's tegen te gaan.

Het plan om het monumentale toegangshek weer in werking te brengen om de parkeerplaats na sluitingstijd dicht te doen, bleek niet haalbaar. Gezien de zwaarte van het hek en ook het feit dat de weg naast het terrein onderdeel uitmaakt van een doorgaande route moest dit plan worden verlaten. Om toch de beveiliging te kunnen realiseren is besloten om het terrein te beveiligen en ook het 'illegaal' parkeren te voorkomen door middel van de installatie van een slagboom. Dit plan zal, naar het zich laat aanzien, in 2018 gerealiseerd worden.

5.2.2 Energie

De kosten voor de energievoorziening moeten worden teruggedrongen. Met de verruiming van de openstelling wordt uiteraard meer energie verbruikt. De

verandering van energieleverancier in 2016 heeft niet helemaal aan de verwachtingen voldaan. Gezocht wordt naar een andere verstrekker.

5.2.3 ICT

Slot Zuylen heeft internetverbinding, maar deze is nog niet optimaal genoeg om de gasten, met name de zakelijke gasten, voldoende van dienst te kunnen zijn. Vanuit het bestuur zijn stappen ondernomen richting een grote ICT-voorzieners teneinde deze situatie te verbeteren.

In het najaar van 2017 is contact gezocht met de gemeente om naar mogelijkheden te kijken. Niet alleen Slot Zuylen, maar geheel Oud- Zuylen beschikt niet over glasvezelkabel. De aanleg daarvan is duur en kan door de gemeente wel gerealiseerd worden, maar dan is het nodig dat Slot Zuylen dit in samenwerking met de omwonenden doet (ongeveer 30 huishoudens).

6. Museum Slot Zuylen

6.1 Verwerving

21 oktober t/m 17 december 2017

In 2016 heeft Slot Zuylen zes nieuwe portretten verworven, waaronder de vroegst bekende beeltenis van de beroemde schrijfster Belle van Zuylen. Daarnaast zijn vijf beeltenissen van directe familieleden van Belle toegevoegd aan de verzameling in het voormalige woonhuis van de familie Van Tuyll van Serooskerken. Deze aankoop is van 21 oktober tot 17 december 2017 als geheel tentoongesteld in de Tuyllenkamer in Slot Zuylen.

6.2 Schenking

Door een lid van de familie Van Tuyll van Serooskerken is een serie voorwerpen geschonken die stammen uit de nalatenschap van een van de dochters van de laatste bewoners van Slot Zuylen. Met een aantal accessoires, kleine gebruiksvoorwerpen (zoals een kompas of een vouwmes), een drietal geschilderde landschappen, maar ook kinderkleding en ander textiel is de collectie uitgebreid met een reeks voorwerpen die een beeld geven van het dagelijks leven op het kasteel, en daarmee aansluiten bij een van de kernthema's bij een bezoek aan Slot Zuylen.

6.3 Preventieve conservering en restauraties

Preventieve conservering textiel

Textielrestauratie atelier ICAT heeft de opdracht gekregen om de conditie van de collectie groot textiel (vloerbedekkingen, gordijnen en ander interieur textiel) in het depot te onderzoeken, aan de hand van een technische beoordeling, fotografie en registratie van de ca. 85 voorwerpen. Het is de eerste stap in een meerjarenproject om de textielcollectie van Slot Zuylen in kaart brengen, preventieve conserverende handelingen uit te voeren en een behandelplan op te stellen. Het doel hiervan is om het (helaas onvermijdelijke) proces van achteruitgang van voorwerpen van textiel in Slot Zuylen te vertragen.

Preventieve conservering schilderijen

Met dank aan de bijdrages van de Stichting R&O werkt Slot Zuylen sinds 2015 met restaurator Pauline Marchand aan de preventieve conservering van de schilderijencollectie. Stuk voor stuk worden alle schilderijen technisch beoordeeld en urgente problemen aangepakt om verdere achteruitgang van het werk tegen te gaan. Mede op basis van deze gegevens worden momenteel drie portretten uit de collectie gerestaureerd, en is een selectie gemaakt voor nog een aantal te restaureren schilderijen. In 2017 zijn van 24 schilderijen rapporten opgemaakt.

Restauratie schilderijen

Het beheer van de schilderijencollectie heeft in 2017 een belangrijke impuls gekregen met de restauratie van een reeks portretten uit de vaste presentatie. Pauline Marchand heeft maar liefst vier achttiende-eeuwse portretten gerestaureerd, te weten:

- Jean Humbert, Hendrik Baron Fagel, 1766 (S3.89)
- Jean Humbert, Carel Emanuel van Tuyll van Serooskerken, 1776 (S17.12)
- Guillaume Spinny, Belle van Zuylen, 1759 (cat. 31)
- Jacob Maurer, Willem René baron van Tuyll van Serooskerken, 1776 (S22/27).

Herstelwerkzaamheden Poortgebouw

Op basis van het rapport van de Monumentwacht zijn herstelwerkzaamheden in het Poortgebouw uitgevoerd aan het interieur van het vroeg zestiende-eeuwse Poortgebouw bij de entree van Slot Zuylen. Een bezoek aan deze ruimte was in 2017 het hoogtepunt van de themarondleiding Rietveld in Slot Zuylen.

Onderhoudswerkzaamheden meubilair

Ter gelegenheid van de thema tentoonstelling Rietveld in Slot Zuylen, zijn de Rietveld stoelen en de tafels in het Poortgebouw behandeld door meubelrestaurator Nico Hijman. Er was vuil- en vochtschade ontstaan aan de meubels. Hijman heeft ze schoongemaakt en geconserveerd met was, waarbij is besloten om de ingreep in de voorwerpen zo beperkt mogelijk te houden. De archiefkasten van de vader van Gerrit Rietveld in de Stenen Kamer zijn eveneens gereinigd en behandeld door Hijman.

De hierboven beschreven restauraties vonden plaats dankzij de financiële ondersteuning van de Bank Giro Loterij en het Prins Bernard Cultuurfonds.

6.4 LED verlichting

In samenwerking met lichtadviseur en ontwerper Frank Hulsebosch is per ruimte een inventarisatie gemaakt van de benodigde aanpassingen van de verlichting, met als doel de kans op mogelijke lichtschade te beperken, de brandveiligheid te verbeteren en de presentatie in het huis te optimaliseren. Slot Zuylen heeft in 2017 de verlichting in de Zuylenkamer vervangen, waarbij nieuwe LED spots zijn aangebracht.

6.5 Klimaatbeheersing

In Slot Zuylen worden diverse maatregelen genomen om het binnenklimaat zo optimaal mogelijk te houden, voor zowel gebouw als collectie. Hierbij gelden de richtlijnen van de RCE als leidraad. In het Slot staan verschillende ont- en bevochtigers om de relatieve luchtvochtigheid in ieder geval onder de 65% te houden. In twee ruimtes die erg droog kunnen worden zijn in 2017 de verouderde bevochtigers vervangen.

6.6 Collectiebeheer

In 2017 zijn geen nieuwe projecten gestart. Door een tekort aan vrijwilligers op het gebied van collectiebeheer dit jaar is er minder werk verzet dan vooraf gepland. De

verdieping van de bestaande collectieregistratie en de standplaatscontrole waar in 2016 aan begonnen was heeft stilgelegen.

De controle en aanvulling van de registratie van objecten in de vaste presentatie is eind 2017 weer voorzichtig opgestart en blijft een doorlopende taak in 2018. Hierbij is gekozen voor een eenvoudiger werkwijze door minder velden in het collectieregistratiesysteem in te vullen. De nadruk ligt meer op de standplaatscontrole en het fotograferen van alle objecten, en dus voornamelijk gericht op vindbaarheid en identificatie in plaats van op volledigheid.

Dankzij de hulp van twee vrijwillige medewerkers is het prentenproject, waaraan in 2016 een begin was gemaakt, wel afgerond. Meer dan 300 prenten zijn gefotografeerd en beschreven in het collectieregistratiesysteem. Waar mogelijk is voor elke prent een referentie aangemaakt naar de catalogus van het Rijksmuseum of instellingen zoals de Koninklijke Bibliotheek.

In het najaar van 2017 is een nieuwe planning gemaakt voor de periode 2018-2019. Onder voorwaarde dat er genoeg (vrijwillige) menskracht is om het werk te verzetten zal in 2018 –doorlopend - gewerkt worden aan de volgende zaken:

Standplaatsregistratie en fotografie collectie (in presentatie)
Bibliotheek: standplaatscontrole, conditiecheck en schoonmaken boeken
Textielcollectie depot 1: opnieuw inpakken en ongediertecontrole
Grondige(mechanische) reiniging van tapijten/vloerkleden in de presentatie

6.7 Rietveld in Slot Zuylen. Vernieuwing aan de Vecht.

Eén van de best bewaarde geheimen van Slot Zuylen is dat de beroemde Utrechtse meubelmaker en architect Gerrit Rietveld (1888-1964) er zijn carrière begon. Hij maakte in 1905 een serie meubels voor het laatmiddeleeuwse Poortgebouw. Tijdens de themarondleiding Rietveld in Slot Zuylen namen gidsen de bezoekers mee naar dit opmerkelijke begin van de jonge Rietveld. De rondleiding was samengesteld in het kader van 100 jaar De Stijl en er was dagelijks een exclusieve bezichtiging van het normaal gesloten Poortgebouw.

In 1905 kreeg de toen 17-jarige Gerrit Rietveld de opdracht van de toenmalige bewoner, Frederik baron Van Tuyll van Serooskerken, om een serie meubels te maken voor het Poortgebouw. Gerrit Rietveld leerde op dat moment het vak in het atelier van zijn vader, de Utrechtse meubelmaker Jan Cornelis Rietveld (1860-1933), die een paar

jaar eerder al enkele archiefkasten had gemaakt voor het kasteel. Die bijzondere aanwezigheid van werk van vader en zoon en hun samenwerking voor het Poortgebouw was de aanleiding voor de themarondleiding Rietveld in Slot Zuylen. Vernieuwing aan de Vecht.

Bezoekers maakten tijdens de rondleiding een reis door de meer recente geschiedenis van Slot Zuylen gecombineerd met het verhaal rondom Gerrit Rietveld. Schilderijen, foto's, archiefstukken, tekeningen en originele meubels vertelden over een vernieuwingsgezinde baron, die bekend staat als de 'betonbaron', en die vanaf 1900 het eeuwenoude Slot Zuylen klaarstoomde voor de twintigste eeuw. De presentatie in het historische interieur van een aantal iconische Rietveld meubels uit de jaren 1920 en later, die in bruikleen zijn gegeven, maakt duidelijk hoe baanbrekend de nieuwe strakke vormgeving van Rietveld en de kunstbeweging De Stijl was.

Er waren (Rietveld) meubels, tekeningen, boeken en archiefstukken te zien van bruikleengevers Leo Becker, Herman Bunjes, Centraal Museum (Utrecht), Bert Degenaar, Nico Hijman, Jack van Osnabrugge, Antiquariaat Ernie Quist (Dordrecht), Het Utrechts Archief, enkele leden van de familie Van Tuyl van Serooskerken en partner Het Nieuwe Instituut. Dankzij een omvangrijk bruikleen van een serie Rietveld-meubels van de Utrechtse architect Ronald Willemsen kreeg de bezoeker ook een beeld van het latere beroemde werk van Rietveld.

Slot Zuylen werkte voor deze tentoonstelling nauw samen met meubelrestaurator Nico Hijman, die onderzoek deed naar het ontstaan van de meubels en de (kunst)historische context. Ter voorbereiding op de rondleiding vond op dinsdag 21 februari een expertmeeting plaats met een select gezelschap Rietveld specialisten, die zich gezamenlijk bogen over de problematiek rondom het ontstaan van de stoelen en de inrichting van de Stenen Kamer. Op 10 juni ontving Slot Zuylen een groep meubelrestauratoren die gezamenlijk de tentoonstelling bekeken en bediscussieerden.

Deze Rietveld presentatie was onderdeel van het hoofdprogramma van het themajaar 'Mondriaan to Dutch Design', dat in 2017 werd georganiseerd ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de kunststroming De Stijl. Voor de viering van dit landelijke themajaar hadden Utrecht en Amersfoort de krachten gebundeld en gezamenlijk een veelzijdig programma georganiseerd. Alle activiteiten en tentoonstellingen zijn te vinden op www.destijlutrechtamersfoort.nl. Dankzij deze samenwerking werd Slot Zuylen meegenomen in allerlei regionale en nationale uitingen en is Slot Zuylen op de kaart gezet als de plek waar Rietveld zijn loopbaan begon.

Rietveld voor de Stijl, 13 september 2017

Het opmerkelijke begin van Gerrit Rietveld stond centraal tijdens een openbaar gesprek tussen drie specialisten op woensdagavond. In een volle Gobelinzaal, met onder de gasten een aantal kleinkinderen van Gerrit, luisterde Rietveld liefhebbers en geïnteresseerden naar korte presentaties van Natalie Dubois (conservator design en

toegepaste kunst van het Centraal Museum), Nico Hijman (meubelrestaurator en onderzoeker voor onze tentoonstelling) en Ronald Willemsen (architect en Rietveld verzamelaar). Journaliste en historica Jessica van Geel, die momenteel een biografie schrijft over Rietvelds levensgezel en opdrachtgever Truus Schröder, stelde na afloop de vragen.

6.8 Museum Jeugd Universiteit 2017

24 september, 15 oktober, 12 november en 10 december, 11:30

Met een serie colleges voor nieuwsgierige kinderen van 8 t/m 12 jaar deed Slot Zuylen in het najaar van 2017 voor de tweede keer mee aan de Museum Jeugd Universiteit. Vier experts gingen aan de hand van vier uiteenlopende onderwerpen in op het leven op een kasteel, van de middeleeuwen tot nu. De reeks begon met een college van Natalie Dubois (conservator design en toegepaste kunst van het Centraal Museum) over in de prangende Rietveld vraag: waarom is zitten op een harde plank wél comfortabel? Belle van Zuylen specialist Netty van der Tak ging vervolgens met haar studenten op zoek naar sporen van Belle in het achttiende-eeuwse huis. Interieur historicus Ineke Beeling dook in de geschiedenis van slapen op stand en vroeg zich af: hoe laat ging de zoon van een baron vroeger naar bed? Het afsluitende college werd verzorgd door Annemieke Wielinga, mediëvist en hoofd bedrijfsvoering van Slot Zuylen. Ze ging tijdens een 'expeditie' in het huis op zoek naar de Middeleeuwen, naar ridders en kerkers in Slot Zuylen.

7. Tuin en Moestuin

1. Tuin

Alle niet-winterharde planten werden in de winter van 2016-2017 weer in de kas geplaatst en hebben hierdoor de winter goed doorstaan. De kas is in 2017 ook gebruikt om groenten in te telen en planten te stekken, zoals bijvoorbeeld tomaten, laurier, lavendel en diverse bessensoorten. Helaas bleek vlak voor de inval van de winter de kachel in de kas niet meer te werken en was ook niet te repareren. Een nieuwe kachel is tijdig geplaatst, gelukkig vlak voor de inval van de eerste winterkou.

Leifruitspecialist Joke van der Ban (incidenteel begeleid door dé leifruitspecialist Jan Freriks) nam in 2017 al het leifruit onder handen. Als spoedig werd het positief resultaat zichtbaar. In 2018 en 2019 zal zij dit blijven doen.

De hovenier is begonnen, in samenwerking met een vrijwillig hovenier en een van de tuinvrijwilligsters, met het maken van een week-maand- en jaarplanning. De bedoeling is om alle werkzaamheden in kaart te brengen en deze dan te splitsen in werk voor iedere week en maand. Zo is het voor iedere tuinvrijwilliger duidelijk wat er gedaan moet worden. Het plan kon eind 2017 worden geïmplementeerd.

7.2 Buxusziekte

In de tuin van Slot Zuylen heerst al enige jaren buxusschimmel in de hagen. Kon in 2106 nog gedacht worden dat de vervanging van onderdelen goed zou werken, medio het verslagjaar bleek dat niet het geval. De hovenier heeft een vervangplan ontwikkeld waarvoor eind 2017 toestemming werd gegeven. De nieuwe planten zullen in het voorjaar van 2018 worden geplant.

7.3 Moestuin

De coördinator van de moestuin, Femke Visser, kreeg halverwege 2017 een nieuwe baan. Zij bleef nog wel een dag komen maar moest haar coördinerende taak neerleggen. Het stokje werd overgenomen door Chris Metzelaar, die zich al snel ontwikkelde tot een enthousiaste en creatieve warmoezenier. In samenspraak met de horeca werd een mooi plantschema opgesteld zodat er elk moment van de seizoenen meerdere producten uit de moestuin naar de keuken van het Museumcafé kunnen en naar de Ticketshop voor de verkoop.

De moestuin bracht in 2017 weer een flinke hoeveelheid aan groente en fruit op. Met de tuindagen waren de rabarber en courgettes een groot succes. Vooral de roodsteelrabarber was erg populair vanwege zijn zachte smaak. De Sint- Jansuien, een uiensoort specifiek voor de omgeving van Slot Zuylen gedijen goed op de kleigrond van Slot Zuylen. In 2016 werd geëxperimenteerd met andere uiensoorten. Het publiek bleef desondanks belangstelling houden voor de traditionele Sint-Jansui. Daarom was in 2017 deze weer verkrijgbaar.

De moestuin leverde voorts een grote hoeveelheid aan courgettes, pompoenen, prei en andere gewassen, waar de kok van het Museumcafé heerlijke soep van maakte. De grote exemplaren werden op een marktkraam uitgesteld bij de ingang van de Museumwinkel. Daarnaast werden prachtige prei, bietjes, snijbiet en een overvloed aan Oost-Indische kers geoogst. In de zomer waren er veel kruiden, zoals Koreaanse munt (Dropplant), blad- en krulpeterselie, basilicum en oregano. In samenwerking met Ridderhofstad Gunterstein zijn de appels en peren uit de tuin van Slot Zuylen geperst bij de firma Schulp uit Breukelen. Het sap is onverminderd populair in het Museumcafé en wordt ook in de winkel goed verkocht.

In het voorjaar van 2018 zullen er bijenkasten in de boomgaard geplaatst worden. Zo draagt Slot Zuylen ook haar steentje bij aan de bijenstand in Nederland.

De fruitopbrengst van de slangenmuur viel wat tegen, maar 2018 ziet er positief uit zodat er weer heerlijke taarten gemaakt kunnen worden van de abrikozen en perziken die er groeien.

7.4 Subsidie

In het najaar van 2016 werd contact gelegd met een hovenier die de subsidieaanvraag voor de 'Groene Brim' (Besluit rijkssubsidiëring instandhouding monumenten) - een rijkssubsidieregeling voor het onderhoud van groen erfgoed – moest voorbereiden en uitvoeren. De aanvraag werd binnen de termijn van 1 april 2017 ingediend. Indien toegekend geldt de subsidie voor 6 jaar, ditmaal van 2018 tot 2024.

Subsidie werd inderdaad toegekend, alleen minder dan verwacht. De oorzaak was dat de beoordelaar van de RCE van mening was dat het aantal fruitbomen in de twee kleine boomgaarden dermate hoog was en een grote productie voor verkoop konden opbrengen dat hierdoor de hoogte van de subsidie moest worden verlaagd. Gelukkig is de verlaging te overzien.

8. Organisatie

8.1 Bestuur en Raad van Advies

Bestuur in 2017

Drs. L.A.C. barones van Tuyll van Serooskerken, voorzitter

Mr H. H. Schotanus à Steringa Idzerda, penningmeester

Dhr. J. A. van den Broek, secretaris

Dr. R.E.de Bruin, algemeen lid

Dhr J. Verkroost, algemeen lid

Het bestuur vergaderde iedere 4 weken over het dagelijks beleid

Raad van Advies in 2017

Drs. W.I.I. van Beek

Mr. J.H.C. Van Zanen

Dhr. E.W. Veen

Drs. M. Van 't Veld

Dhr. M. Witteman

De Raad van Advies kwam eenmaal bijeen om van gedachten te wisselen over de exploitatie en nieuwe maatregelen, die tot een betere exploitatie zouden moeten leiden. Tevens over mogelijkheden om meer bezoekers te genereren en de naamsbekendheid van Slot Zuylen verder te vergroten. Ook werd aandacht besteed aan de voortgang van de samenwerking met de vier andere kasteelmusea en van het bijbehorende marketingproject. Individueel vond met enkele leden van de Raad van Advies overleg plaats over ad-hoc lopende zaken.

8.2 Personeel

Team in 2017

Annemieke Wielinga, hoofd bedrijfsvoering

Madelon Engelen, assistent-horeca (tot 1 maart 2017)

Gerbrand Korevaar, conservator

Maaïke Kraaijenbrink, medewerker collectiebeheer

Anneke Siks, beheerder

Martin van Stralen, bedrijfsleider horeca

Arnold Achterkamp, assistent-hovenier (zzp-er)

Ter ondersteuning van beheer en horeca waren Judy Poels en Lida Versluis (beiden beheer) en Else van der Waal (horeca) in dienst met een 0-uren contract, m.u.v. Lida Versluis (vrijwillig). Halverwege het jaar kwamen, eveneens op 0-urencontract, Miranda van Loo (horeca), Silvie Prince (horeca) en Ingrid Baas (beheer) het team versterken. Van Miranda werd op 31 december noodgedwongen afscheid genomen.

Het personeel, d.w.z. ieder die al meedeed aan de pensioenregeling van Slot Zuylen, werd contractvernieuwing aangeboden. Allen namen hieraan deel.

8.3 Vrijwilligers

In 2017 verrichtten bijna 120 vrijwilligers taken als gids, medewerker horeca, gastvrouw/heer, medewerker tuin, medewerker museumwinkel, schoonmaker, medewerker archief, medewerker pr en communicatie en medewerker administratie. Bovendien namen vrijwilligers deel aan werkgroepen en voerden zij specifieke taken uit voor bijvoorbeeld het bezoekersonderzoek, het organiseren van de Tuindagen en de herfstdag. Een aantal vrijwilligers nam afscheid, maar er kwamen ook nieuwe vrijwilligers bij waardoor per saldo het totaal aantal licht groeide ten opzichte van 2016.

Het jaarlijkse vrijwilligersuitje bracht de vrijwilligers en een aantal medewerkers op 21 juni naar de kastelen Amerongen en Zuylenstein. Het laatste is heel interessant vanwege de speciale tuinen en moestuin. De jaarlijkse barbecue, aangeboden door de Vereniging Vrienden van Slot Zuylen, vond plaats op 24 juni.

De vrijwilligers en medewerkers ronden het museumjaar af met een gezamenlijk diner in de Gobelinzal, Boudoir en Blauwe Kamer.

De in 2013 ingestelde Vrijwilligersraad vergaderde in 2017 viermaal, waarbij het hoofd bedrijfsvoering aanwezig is. Diverse onderwerpen kwamen aan de orde: reiskostenvergoedingen, vrijwilligerscontracten, het wel of niet verplicht invoeren voor alle vrijwilligers van de Verklaring Omtrent het Gedrag, etc.

De vrijwilligers beschikken over een Vrijwilligersmap, die in 2018 wordt geactualiseerd.

In 2017 zijn wederom twee informatieavonden georganiseerd voor alle betaalde en vrijwillige medewerkers.

De vrijwilligers ontvangen geen financiële vergoeding, met uitzondering van de schoonmakers en twee vrijwillige hoveniers met een coördinerende taak. Op verzoek worden reiskosten vanaf 10 kilometer vergoed.

Het in maart 2014 gestarte spaarsysteem 'Zuiltjes', waarbij vrijwilligers voor gewerkte uren punten sparen, is in 2017 nog steeds van kracht. Vooralsnog kunnen de Zuiltjes worden verzilverd voor gebruik van een zaal, rondleiding of producten uit de tuin of producten bij banketbakkerij Steentjes. In 2016 bleek dat steeds minder vrijwilligers gebruik maken van dit spaarsysteem. Daarom werd besloten om het in 2017 te herzien en/of te vervangen; in 2018 vervalt het systeem stapsgewijs.

8.4 Werkgroepen

Projectgroep tuinactiviteiten

De projectgroep Tuinactiviteiten zorgde voor de organisatie en een goed verloop van de Tuindagen in mei en de Herfstdag in oktober. In de tweede helft van 2016 bleek dat door omstandigheden (door ziekte was er te weinig mankracht) deze werkgroep (tijdelijk) niet meer optimaal kon functioneren.

Muziekwerkgroep

De Muziekwerkgroep van de Vereniging Vrienden van Museum Slot Zuylen organiseerde een aantal diverse concerten. Van klassieke muziek tot zigeunermuziek, al dan niet gecombineerd met een maaltijd. Omdat alle concerten inmiddels vaste ijkpunten in het jaar zijn geworden, heeft Slot Zuylen een vast publiek opgebouwd dat ieder jaar groeit. De concerten zijn in 2017 goed bezocht.

8.5 Samenwerking met andere organisaties

Stichting Samenwerkende Kasteelmusea (SSK)

Sinds 2014 is op initiatief van de provincie Utrecht de Stichting Samenwerkende Kastelen opgericht. Het betreft een samenwerkingsverband van vijf Utrechtse kasteelmusea, namelijk Kasteel de Haar, Slot Zuylen, Kasteel Amerongen, Huis Doorn en Museum Oud Amelisweerd. De stichting ontvangt jaarlijks een subsidie van de provincie Utrecht voor de uitvoering van haar taak.

Zo kon een gezamenlijke marketeer worden aangesteld, die naast gezamenlijke PR activiteiten ook bij de afzonderlijke huizen aansturing gaf aan de PR activiteiten. De werkzaamheden van de gezamenlijke marketeer werden in 2017 succesvol voortgezet. Ter realisatie van een Marketingplan werd Bureau Wit Communicatie ingehuurd

Het doorlopende bezoekersonderzoek o.l.v. Hendrik Beerda is voortgezet in 2017. Het bestuur van de SSK vergaderde maandelijks in een van de locaties.

Vereniging Vrienden van Museum Slot Zuylen

De Vrienden ondersteunen de activiteiten van Slot Zuylen door het toekennen van projectsubsidies.

De jaarlijkse nieuwjaarsbijeenkomst wordt georganiseerd samen met de Stichting Slot Zuylen en is bestemd voor leden, medewerkers en vrijwilligers van Slot Zuylen en collega's uit de regio. Als blijk van waardering is in juni traditioneel een barbecue aangeboden aan de vrijwilligers, waarbij ook de medewerkers van Slot Zuylen aanwezig zijn. De Vrienden dragen zorg voor een gevarieerd concertprogramma.

Voor de vierde maal is door de Vrienden in november de Slot Zuylen Bridgedrive georganiseerd, waarin het bridgespel werd afgewisseld met korte rondleidingen, een

lezing, een klassiek concert en een uitgebreide lunch. Het is opnieuw een groot succes gebleken.

Mede dankzij de bijdragen en inzet van de Vrienden is het mogelijk het jaarlijkse programma uit te voeren. Waar mogelijk zetten de Vrienden zich ook in om nieuwe vrijwilligers te werven. De Vrienden informeren hun leden door middel van een Nieuwsbrief, die tweemaal per jaar wordt uitgebracht en via e-mailberichten over actuele zaken en activiteiten. Eind 2017 telde de Vereniging 450 leden.

Stichting Vechtsnoer

Het Vechtsnoer is een samenwerkingsverband van culturele organisaties in de Vechtstreek die zich bezighouden met behoud, beheer en ontsluiting van cultureel erfgoed. Het Vechtsnoer beschouwt het landschap met daarin de monumenten en objecten als een 'museum zonder muren' en wil graag het publiek stimuleren om zelf dit museum te bezoeken door een gezamenlijk samenhangend verhaal te vertellen.

Topkastelen

In 2016 heeft Slot Zuylen ook de bijeenkomsten bijgewoond van de Topkastelen met de gezamenlijke acties: zomertoer, vouchers van BankGiro Loterij en Postcodeloterij. Ook werden de twee bijeenkomsten van vertegenwoordigers bijgewoond. Het is de bedoeling deze samenwerking in 2018 voort te zetten.

9. Financiën

De door het Bestuur vastgestelde jaarrekening 2017 is door het accountantsbureau Auren (Amersfoort) gecontroleerd en voorzien van een accountantsverklaring. Op aanvraag is de jaarrekening verkrijgbaar.

Overzicht subsidiegevers 2017

Provincie Utrecht

Gemeente Stichtse Vecht

Prins Bernhard Cultuurfonds - Cultuurfonds Stichtse Vecht.

BankGiro Loterij

Vereniging Vrienden van het museum Slot Zuylen

Prins Bernhard Cultuurfonds

M.A.O.C. gravin van Bylandtstichting

dr. Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds

Stichting KfHein fonds

Stichting Restauratie en Onderhoud